

Då i fo a Merikon

Året var 1955. Jag var 19 år och ville gärna ut i världen. Jag tänkte på pappas kusin Bos Sven som kom hem från Amerika med en tjugsig bil vars make ingen sett. Och en dotter som hade vit kaninpäls med mössa till. Det är nog bra i Amerika, tänkte jag och svarade på en annons i Dagens Nyheter. Hembiträde, eller maid, skulle jag bli. Jag fick plats hos en barnläkare med fyra barn, som bodde i Chappaqua utanför New York. Jag skulle inte behöva betala resan, utan pengarna skulle dras på min lön.

Lustigt nog skulle Erik Thorell åka med samma plan. Han hade ju undervisat mig i orgelspel på Sollerön. Senare kom jag att spela harpa i Borås och fick faktiskt kompa Adams julsång på julbönen i Gustav Adolfskyrkan. Det kändes tryggt att Thorell fick sitta bredvid mig, för det var första gången jag flög. Han skulle hälsa på sin fru Märta, som då befann sig i Amerika. Vi flög med Icelandic Airlines, och jag mådde så illa så jag kunde inte äta någon middag när vi mellanlandade på Island.

Doktorn hämtade mig på Idlewild tidigt på morgonen och jag fick genast börja med frukosten, steka bacon och göra äggröra, koka havregrynsgröt och choklad och hälla upp flingor, alla skulle ha olika saker. Jag fick en kort rast så jag hann packa upp. På kvällen gick jag till mitt rum, men då kom frun och hämtade mig och sa att jag inte hade torkat golvet. Då grät jag och ångrade att jag hade åkt till Amerika. Men de blev snällare och jag blev mer som en storsyster.

Jag spelar harpa vid julbönen i Gustav Adolfskyrkan i Borås. Foto: Privat

I närheten fanns Märta från Värmland och Kurt och Eivor från Borås. Kurt och Eivor arbetade hos en advokat och de fick en gammal Chevrolet som vi åkte omkring i på onsdagarna, när vi var lediga. Men jag måste ändå göra frukost på min lediga dag. Vi åkte in till Manhattan och där besökte vi ofta Svenska kyrkan på 5:e Avenyn. En gång hade de sillsexa och hade bjudit Ingo, boxaren, så då fick jag träffa honom och hans fru Birgit. Varje onsdag gick jag upp till Svenska Amerikalinjen och betalade till hemresan.

Kurt och Eivor blev senare mångmiljonärer. Jag läste om dem i Hemmets Veckotidning. Han började med att sälja flaggstänger men slutade med att köpa ett flygbolag. De hade en hästgård i Kalifornien och en vingård i Frankrike. Så kan det gå. När Eivor hälsade på mig i Borås hade hon ett guldkort som hon betalade med.

Märta och jag sade upp oss och fick plats som pigor i ett hus på Manhattan. Där fick vi gå omkring i svart klänning, vitt förkläde och vit mössa. Men vi ville att det skulle hända något mer så vi flög ner till Florida. Där fick Märta arbete på en svensk/grekisk restaurang och jag arbetade som barnflicka, glassförsäljerska med mera. Vi fick bo gratis på restaurangen, i deras skjul, som inte hade några fönster utan bara en glugg med en säck för. Det var ju ingen framtid, så vi for tillbaka till New York. Märta, som inte kunde språket, fick plats som hembiträde hos sex munkar och sedan har jag inte hört från henne. Jag fick plats på ett advokatkontor på Union Carbide, där jag trivdes utmärkt.

När jag gick på stan hände det ibland att folk stoppade mig och frågade om jag var modell. Kläder var väldigt billigt så jag var jämt välklädd, alltid hatt och handskar på stan. Eftersom de trodde att jag var modell kanske jag kunde bli det, tänkte jag, och började på Arnold Modeling Academy på lördagarna. Det var en dyr skola, men läraren ordnade så jag fick jobba som mässvärdinna i fyra kvällar, från klockan 18 fram till midnatt. Jag slutade mitt ordinarie arbete klockan 17, så jag fick kvickt ta mig till kvällsjobbet och byta kläder. Vi måste ha en ny festklänning varje kväll. Vi var fyra värdinnor och det var en konferens för 300 deltagare. Jobbet var väldigt roligt. Först fick vi äta en god middag, sedan gå omkring och prata med gästerna. Eftersom jag var från Sverige ville alla prata om den svenska synden, som just hade upptäckts. Mitt i natten åkte jag tunnelbana hem till Brooklyn, och det var litet kusligt men jag hade lärt mig att gå fort och inte titta på någon.

I skolan fick vi lära oss att sminka oss, gå snyggt över en scen och visa olika kläder. Den struttiga gångstil som modellerna har nu för tiden är ju skrattretande! Det fanns tre olika storlekar på modeller; liten, medel och lång. Jag var medel, den vanligaste storleken. Jag fick ett extrajobb på en skola för fotografer, Germain School of Photography på Broadway, så jag tjänade lite extra. Innan jag fick ut min lön var jag väldigt fattig men det fanns automater på gatorna där man fick stoppa in en peng och så fick man en korb med vita bönor till.

Det var en rolig tid i New York, men jag hade ju beställt biljett till hemresan. Jag bodde inackorderad hos en snäll tant i Brooklyn och en morgon när jag satt på radion hörde jag att fartyget M/S Stockholm, som jag skulle åka hem med, hade kolliderat med Andrea Doria utanför Nantucket Island. Jag fick en biljett på Kongsholm senare och det var ju ett ännu finare fartyg. Resan tog elva dygn med dans varje kväll, utom två, när jag låg däckad på grund av en storm. På Amerikakajen i Göteborg väntade far och mor, syskon och kusiner och det var ett känslösamt återseende.

Borås var på den tiden Sveriges modecentrum, så jag fick jobb direkt och tog bilder för de olika firmorna och katalogerna. Jag gick också en modevisning på Stadt och åkte runt i Småland och visade kappor. Men det fanns bara en storlek på modellerna i Sverige och det var den långa modellen. Man måste vara 172 cm lång och där kom jag till korta med mina 166 cm. Där tog den karriären slut. I stället utbildade jag mig till sekreterare och fick bra jobb tack var de språkkunskaper jag skaffat mig, utan att anstränga mig det minsta.

När jag ser tillbaka tycker jag att det här var den bästa tiden i mitt liv, men så var jag ju 19 år!

Ulla Britt Larsson Hållpås